

Nadat in het Paasweekende de 2300 ton wegende bovenbouw van het platform L15 was geplaatst, werd het kraanschip de Hermod van Heeremac naar de locatie F3 gesleept om daar opnieuw een soortgelijke klus te klaren. Het plaatsen van de bovenbouw van het productieplatform van F3 zou de zwaarste lift uit de Nederlandse offshore-geschiedenis worden. Nammogram-fotograaf Harry Wiggers was erbij. Nadat hij uit een helikopter op de Hermod was neergelaten bivakkeerde hij zo'n twaalf dagen op zee en maakte het bijgaande fotoverslag.

Recordlift op 55° Noorderbreedte

SUCCESSVOLLE INSTALLATIE F3

De bouw van F3 kent een lange voorgeschiedenis. De betonnen onderbouw, de zogenaamde GBS met z'n drie reusachtige poten (die door z'n eigen gewicht op de zeebodem rust), werd in 1991/1992 door de Hollandse Beton- en Waterbouw en Volker Stevin Construction International gebouwd in het dok van Verolme. Het te water laten, verslepen en afzinken, zorgden bijna een jaar geleden voor een heel spektakel.

De bovenbouw van het productieplatform van F3, die in maart vanuit het Zuiditaliaanse Taranto naar Nederland werd getransporteerd, woog maar liefst 6500 ton. Behalve de superzware 'lift' van dit deel, werd ook het jacket van het accommodatieplatform, de bovenbouw hiervan, de 60 meter lange verbindingsbrug tussen beide platforms en de affakkelininstallatie geïnstalleerd.

Deze laatste onderdelen van F3 zijn gerealiseerd door de Nederlandse joint venture Hollandse Staalbouw Maatschappij bv en BAM Brederode Bouw bv voor een aanneemsom van ruim 50 miljoen gulden.

Heien

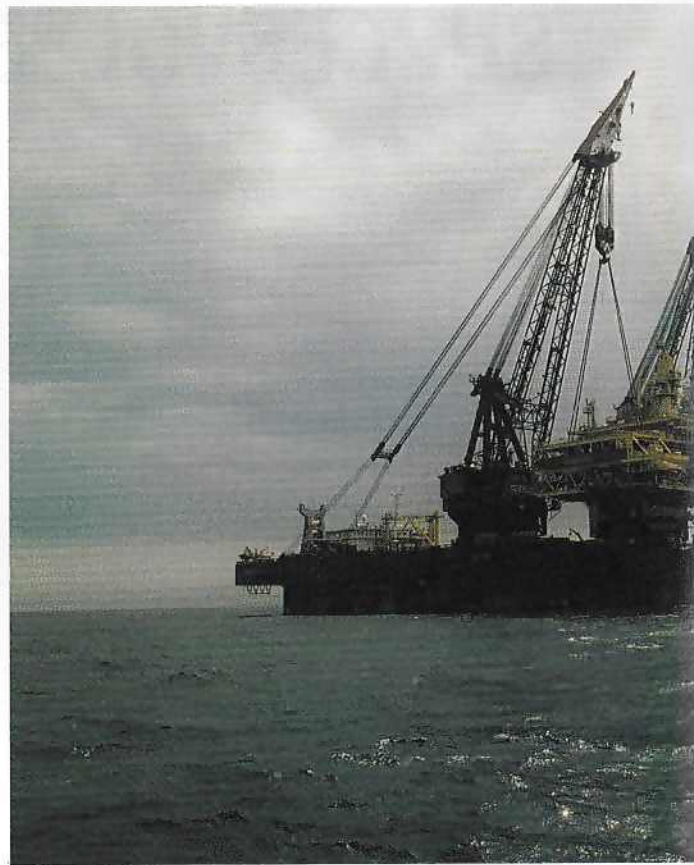
Eenmaal ter plaatse werd op de Hermod besloten om gezien de nog niet al te fraaie weersomstandigheden te beginnen met het plaatsen van het jacket van het accommodatieplatform. Een en ander gebeurde op korte afstand van de GBS, waarvan de drie betonnen peilers afwachend boven de golven uitstaken. Teneinde het jacket stevig in de zeebodem te verankeren, was het noodzakelijk om een aantal stalen palen met een lengte van zo'n 115 meter door

de poten van het jacket de bodem in te heien tot een diepte van 60 meter. Op woensdag 21 april was het weer op de locatie van dien aard dat besloten werd te beginnen met het plaatsen van de gereedliggende productiebovenbouw. De Hermod werd daartoe verplaatst naar een positie vlak voor de betonnen onderbouw. Nadat de ankers van het kraanschip opnieuw in positie waren gebracht, werd de barge met de kostbare lading tussen de GBS en de Hermod gemanoeuvreed. Onmiddellijk daarna werd begonnen met het losbranden van de tientallen verankeringen, wat gebeurde met behulp van snijbranders. Tegelijkertijd begon een andere ploeg met het 'inhaken' van het platform, waarbij gebruik werd gemaakt van een veelvoud aan armdikke gevlochten stalen kabels en stroppen. Het

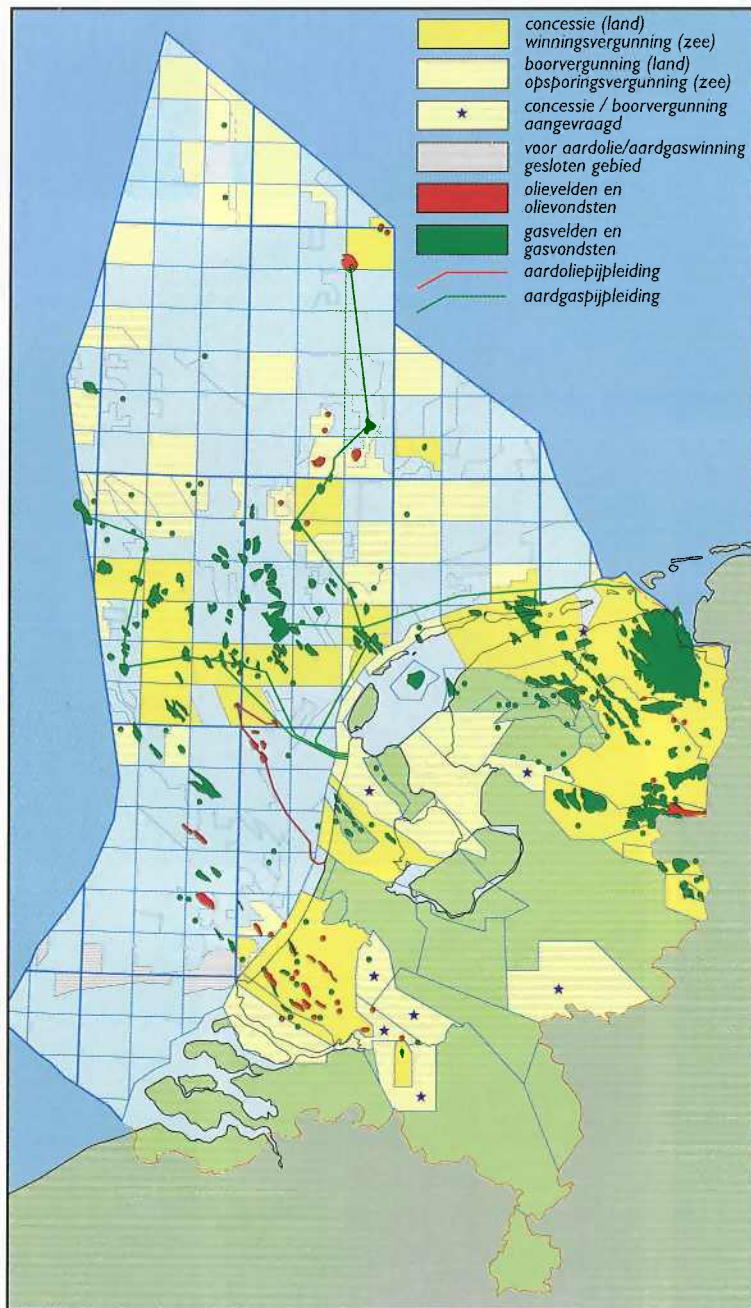
samengaan van beide werkzaamheden heeft te maken met de regels voor dergelijke offshorewerkzaamheden, die voorschrijven dat de bovenbouw reeds in de kranen dient te hangen voordat vijftig procent van de verankeringen aan het schip dat het vervoert, is verbroken. Rond het middaguur waren al deze voorbereidingen voor de uiteindelijke installatie afgerond en kon de Hermod met uiterste precisie de 6500 ton wegende lading van de barge tillen en over de GBS manoeuvreren. Zonder incidenten werd het gevaarte in één keer op de betonnen onderbouw geplaatst. Een bijzondere mijlpaal in de Nederlandse offshoregeschiedenis was hiermee een feit geworden.

Op de volgende pagina's een fotoverslag van de werkzaamheden F3, grotendeels bij goed weer, maar eindigend in de mist.

Het productieplatform F3 ligt ver boven Den Helder aan het begin van de NOGAT-leiding.

Afwerking

De overige installatiewerkzaamheden verliepen, mede als gevolg van het rustige weer, al even voorspoedig. Nadat op dinsdag 27 april het 'slechts' 1700 ton wegende accommodatiegedeelte op het jacket was geplaatst, kon men met trots terugkijken op een in alle opzichten geslaagde operatie.

De hook-up en commissioning zal nog zeker enkele maanden duren. Hiervoor wordt vanaf ongeveer 1 juni het ook bij L15 ingezette werkplatform de Transocean 4 met z'n 120 bemanningsverblijven ingehuurd. Vanaf 2 mei werd in anderhalve dag de olieleiding tussen het productieplatform en het olieverlaadstation gelegd. Deze leiding ligt nu op de zeebodem, klaar voor de 'tie-in' aan beide kanten. Als laatste

onderdeel in het geheel zal dan dit station zelf worden geplaatst.

Men verwacht in september van dit jaar met de productie te kunnen beginnen, waarmee dan tevens het NOGAT-project, dat een totale investering van 2,5 miljard gulden vergde, volledig operationeel zal zijn. •

WOORDENBOEK

Hoewel we in Nammogram proberen begrijpelijk Nederlands te schrijven ontkomen we er vaak niet aan in termen te vervallen waarmee ons werk nu eenmaal samenhangt. In bijgaand verhaal komen deze termen wel erg frequent voor, zodat we ons gedwongen voelen hieronder enige tekst en uitleg te geven.

Jacket

De fundering waarop met behulp van een spacerframe (stalen tussenstuk) een platform boven de zeespiegel staat. Meestal bestaande uit een stalen constructie, maar in het geval van het productiegedeelte van F3 gemaakt van beton.

GBS

Gravity Base Structure, het betonnen onderstel voor het F3-productieplatform, dat zo gebouwd is dat er een grote hoeveelheid olie in kan worden opgeslagen die meekomt met de gasproductie.

Olieverlaadstation

Een draaibare constructie, op enige afstand van de GBS gelegen en hiermee verbonden door middel van een olietransportleiding. Via deze opstelling kan de in de GBS opgeslagen olie in een speciaal daartoe aangepast tankschip worden overgepompt om vervolgens naar land te worden afgevoerd.

Productieplatform

Een werkeiland waarop men de productie van olie en gas uit de putten in de zeebodem regelt. Soms vindt hier tevens een behandeling van het gewonnen product plaats.

Accommodatieplatform

Een soortgelijk platform, gebouwd naast een productieplatform en daarmee verbonden door een loopbrug, waarop de bemanning zijn verblijven heeft, de catering wordt verzorgd en waar zich vaak (zoals in het geval van F3) de controlekamer voor de productie bevindt. Wordt vooral toegepast bij grote installaties, de kleinere, zogenoemde satellietplatforms kunnen namelijk onbemand hun taak vervullen.

Affakkelinstallatie

Een schoorsteen waardoor men, indien nodig, restgas op enige afstand van een platform kan verbranden of uitstoten.

Hook-up

Het binnenhalen van de transportleiding vanaf de put naar het platform.

Commissionwerk

Het afwerken van de vele aansluitingen, zowel elektrisch als mechanisch.